

HØRINGSSVAR – NOU 2022:17 Veier inn – ny modell for opptak til universiteter og høyskoler

Norsk Tjenestemannslag (NTL) har følgende høringssvar til forslag til endringer i universitets- og høyskoleloven samt endring i egenbetalingsforskriften, i den rekkefølge de er listet opp i høringsbrevet. Høringssvaret er utarbeidet i samråd med våre lokale organisasjonsledd ved universiteter og høyskoler.

Innledende kommentarer

Utdanning og forskning er grunnlaget for videreutvikling av demokrati og velferd. Lik rett til utdanning er derfor et grunnleggende demokratisk prinsipp. Høyt utdanningsnivå og selvstendige fagarbeidere med høy kompetanse og et velferdssamfunn med små forskjeller er et konkurransefortrinn. Offentlig utdanning skal være gratis.

Opptaksordninger til høyere utdanning må derfor legge disse prinsippene til grunn, slik at opptakssystemet bidrar til at lærestedene kan oppfylle sitt samfunnsoppdrag.

Høyere utdanning kan bidra til å reprodusere sosiale ulikheter. Derfor kan det være viktig å vurdere radikale tiltak for sosial utjevning ved opptak. Eksempler på dette kan være kvotering, økonomisk støtte, realkompetansevurderinger og overgang fra yrkesrettede linjer, opptaksprøver og forberedende kurs.

Nytt system for opptak

NTL har ingen sterke innsigelser til utvalgets forslag til ny, helhetlig opptaksmodell. Det nasjonale systemet Norge har bygd opp for opptak til høyere utdanning fungerer etter hensikten. Prinsippene bak er forvaltningsmessig gode, systemet er godt bygd opp og rasjonelt. Det er viktig at de gode prinsippene og praksisen videreføres i et nytt opptakssystem. NTL mener at generell studiekompetanse er et godt grunnlag for opptak til høyere utdanning.

En eventuell opptaksprøve til høyere utdanning må fungere som en reell mulighet til endring av opptaksgrunnlag for de som har svake karakterer fra videregående skole. Det er bra for samfunnet, og den enkelte å gå vekk fra dagens ordning hvor du kan bruke lang tid kun på å forbedre eksisterende utdanning for å bli bedre kvalifisert. Samtidig er det viktig å gi de som ikke presterte på sitt beste når de gikk på videregående en mulighet til å påbegynne høyere utdanning. Derfor støtter også NTL forslaget om at forbedring av karakterer fra videregående skole ikke skal telle med i opptaket. Derimot mener NTL at det fortsatt skal

være mulig å ta nye fag etter fullført og bestått videregående opplæring for å kvalifisere til opptak der det stilles krav til spesifikke fag.

Det er viktig at en eventuell opptaksprøve blir en reell vei inn for de som trenger en ny sjanse, og ikke en standardisert flervalgsprøve som private aktører kan tilby kurs for å bestå uten at den enkelte utdanningssøker nødvendigvis øker sin forståelse av eller blir bedre studieforberedt.

NTL støtter forslaget om å fjerne alle alders- og tilleggspoeng. I dagens situasjon hvor det mer eller mindre gis tilleggspoeng for alt vil disse nivellere hverandre og således ikke tjene sin opprinnelige hensikt. NTL støtter forslaget om å innføre en kjønnskvote for underrepresenterte kjønn ved opptak til enkelte studier. NTL mener at det ikke bør settes særskilte karakterkrav opptak til høyere utdanning, men heller at matematikkundervisningen både i videregående opplæring, og høyere utdanning, og da særskilt for utdanning med autorisasjon for medikamenthåndtering bør styrkes.

Med hilsen

NORSK TJENESTEMANNSLAG

Kjersti Barsok
forbundsleder

Thomas Sandvik
forbundssekretær